

Nye personvernregler fra mai 2018

Slektsforskning

Knut B. Kaspersen - Datatilsynet

3. oktober 2018

Personvern

- Hva er det

PARTERINGSDRAPET

Foto: REUTERS

La ut likbilder på Snapchat

OFFER:

Politiet mener Sami Milhem ble utsatt for et hevndrap. Han ble drept med kniv.

Foto: NTB SCANPIX

Av GORDON ANDERSEN,
BJØRNAR TOMMELSTAD og
OLA MJAALAND

Politiet måtte slette bilder som vitner tok av den drepte Sami Milhem (20) da han ble funnet partert og drept tidligere i sommer.

20-åringen Sami Milhem ble funnet ille tilredt i en leilighet i Hareid fredag 8. august. Politifolkene som kom til stedet kunne raskt se at han manglet flere kroppsdeler.

Da politiet tok seg inn i leiligheten hvor han ble funnet, oppdaget de at flere vitner hadde tatt bilder av liket og sendt på sosiale medier, blant annet på delingstjenesten Snapchat.

Snapchat er en bilde-lingstjeneste hvor bildet bare er synlig i noen få sekunder for mottageren, med mindre mottageren kopierer bildet. Bildene ble også, etter det VG får opplyst, sendt på vanlig MMS.

Oppdagelsen gjorde at politiet måtte gå hardt til verks og slette bildene fra mobiltelefonene til dem som hadde fotografert.

Frykten var at bildene i verste fall skulle bli kjent for familien til den drepte, eller at media skulle få tak i dem, får VG opplyst.

- Uten nettvett

VG har vært i kontakt med bistandsadvokat Jørund Knardal. Han representerte familien til den drepte da saken var i innledningsfasen, før familien flyttet til Sørlandet.

- Dette synes jeg er helt forkastelig. Personer som gjør

Advokat: Dette er forkastelig

noe slik mangler alt som er av nettvett. Det hadde vært grusomt for familien om de skulle ha blitt kjent med dette bildet av sin sønn, sier Knardal til VG.

Oppdagelsen gjorde også at politiet tidlig gikk ut i media og opplyste at 20-åringen var blitt partert.

- I begynnelsen var politiet veldig tilbakeholdne, men lørdag morgen 9. august ble familien varslet om det som skulle komme frem i pressemeldingen rett etterpå, sier Knardal.

Det var da politiet gikk ut med detaljer om at avdøde

manglet flere kroppsdeler. Senere fikk familien flere detaljer fra obduksjonsrapporten.

Kniv i container

Politiet nærmer seg avslutningen i etterforskningen av det bestialske Hareid-drapet. En rekke politifolk fra Kripos har bistått lokalt politi i det krevende etterforskningsarbeidet.

Ifølge politiets etterforskning skal det være avklart at de står overfor et hevndrap.

Politiet har også funnet drapsvåpenet. Det er en ganske stor kniv, som politiet fant

dumpet i en container i nærheten av Eurosparbutikken på Valderøya.

- Den siktede mannen var innom butikken vår og handlet. Vi hjalp politiet med å finne overvåkningsbilder. Politiet fant senere en søppelsekk i en container ved butikken, som de viste stor interesse for, sier Hans Idar Valderhaug, nestleder i Eurospar Valderøya.

Politiet fant drapsvåpenet etter å ha sett overvåkningsbilder fra butikken, der de kunne se gjerningsmannen kaste fra seg kniven i en søppelbøtte utenfor. Søppelet ble senere tømt i containeren uten at noen oppdaget kniven.

Den 23 år gamle mannen fra Nordland som er siktet for å ha drept og partert Sami Milhem (20), har erkjent de faktiske forholdene rundt drapet og samtykket til varetektsfengsling.

E-post: gordon.andersen@vg.no

What is personal data?

Name

Address

Localisation

Online identifier

Health information

Income

Cultural profile

and more

COLLECT
STORE
USE
DATA?

You have to abide
by the rules.

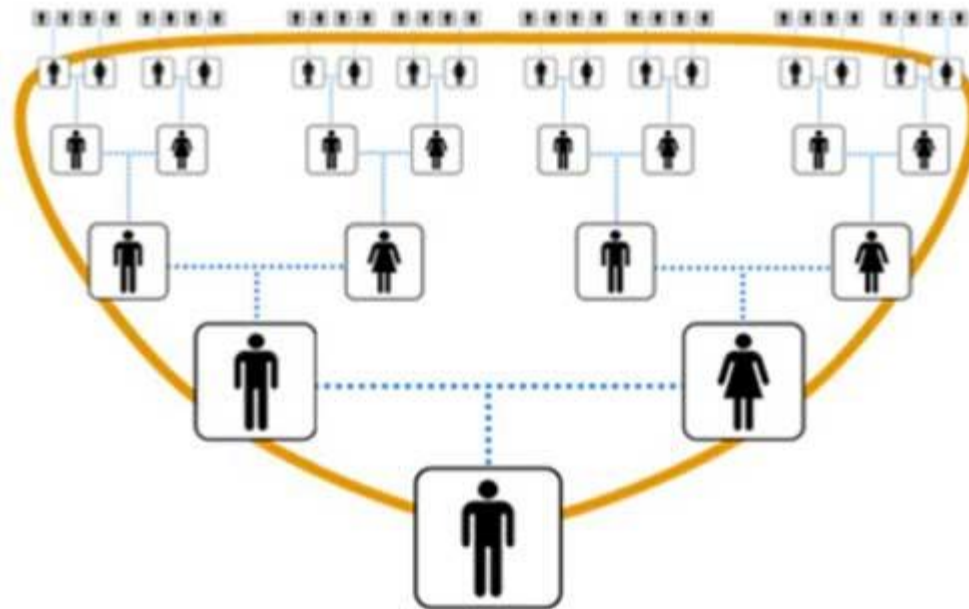

Hva er personopplysninger?

Slektsforskning

Slektsforskning

- Avdøde vs. levende personer
- Rettsvernet til etterlatte
- **Slektsforskning hvor personopplysningsloven og forordningen ikke får anvendelse**
- **Du forsker selv på slekta di selv** – art. 2, 2. avsnitt bokstav c, jf. fortalen pkt. 18
- **Du engasjerer en «kjentmann» til å gjøre jobben for deg** - art. 2, 2. avsnitt bokstav c, jf. fortalen pkt. 18

- **Slektsforskning hvor personopplysningslov og forordning får begrenset anvendelse**
- **Når foreninger mv. ønsker å lage slektshistorie i «boks form» knyttet til en spesiell slekt/bygd – art. 85, pol § 3**
- Vurdering av kommersielt/ikke kommersielt

Noen tanker om slektsforskning

- Svært verdifull i et historisk perspektiv
- Personvern i fokus
- Sikkerhet: Lokal pc vs. Spredning på Internett
- Ta den registrerte på alvor
- Etterkom i størst mulig grad hans ønsker
- Eidsvoll-mennene

- Skaper ikke reelle forskjeller til det som er sagt ovenfor.
- Lukket brukergruppe stor/liten
- Legges åpent ut.

Ny personopplysningslov

Viktig nytt i forordningen

❑ Materielle krav i regelverket:

- ✓ Innebygd personvern og personvern som standard innstilling
- ✓ Vurdering av personvernkonsekvensene
- ✓ Mer tydelige krav til informasjon og samtykke
- ✓ Mye strengere sanksjoner

❑ Strategier for etterlevelse av regelverket:

- ✓ Obligatorisk personvernombud
- ✓ Risikobasert *accountability*
- ✓ Forhåndsdrøftelser
- ✓ Bransjenormer og sertifisering
- ✓ Europeisk samarbeid

Hvor starter man?

Lag først en oversikt over alle
personopplysningene i din bedrift!

GDPR vs. Nasjonal lovgivning

Nasjonal lovgivning vil **ikke** gå foran GDPR.

Nasjonal lovgivning må **tilpasses** GDPR,
Bl.a ved å være i harmoni med GDPR kap. II
om prinsippene.

Se art 85.

Bilde av barn - samtykke

Ikke gyldig samtykke – fortale (43)

- Skjevhet mellom behandlingsansvarlig og den registrerte
- Ved offentlig myndighetsutøvelse
- I ansettelsessaker
- Generelt samtykke vs. særskilt samtykke til forskjellige behandlingsaktiviteter
- Antidoping

Sletting

Sletting etter anmodning (popplyl § 28 / pvf art 17)

❑ Dersom dette ikke:

- strider mot annen lov
- Eks. arkivformål, offentlighet,

Historiske formål

- Idretten
- Politiske parti
- Medlemsregistre

❑ Opplysninger:

- Ikke nødvendige
- Samtykket trekkes tilbake
- Registrerte motsetter seg, og det ikke er legitime grunner
- Ulovlig behandling

Begrepet **sterkt belastende**

Innsigelsesretten art. 17 nr. 1 c) jf. Art. 21

Foreligger ikke legitime grunner til
behandlingen

Alle skal vurdere risiko og personvernkonsekvenser -

- I tillegg til en risikovurdering skal man utrede tiltak med stor personvernrisiko art. 35
- Ved høy risiko, som ikke kan begrenses, skal Datatilsynet involveres i forhåndsdrøftelser
- Forordningen stiller krav til vår behandlingstid
- Vi kan veilede eller forby behandlingen

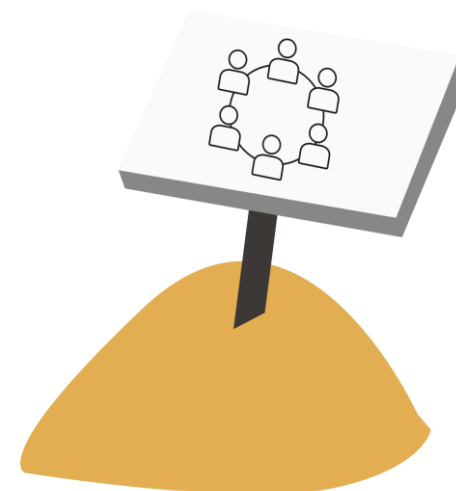

Eksempler på spørsmål ved kartlegging:

- ❖ Hvilke personopplysninger skal applikasjonen få tilgang til, samle inn eller overføre? Hvordan kan dette berøre brukerne?
- ❖ Dokumenter at innsamlingen har et legitimt formål, og i hvilken grad du er berettiget til å samle inn slike data.
- ❖ Hvilke følger kan det få for en bruker av applikasjonen dersom data skulle bli misbrukt?
- ❖ Hvor presist og hvor enkelt kan en spesifikk person eller enhet identifiseres basert på disse opplysningene?
- ❖ Hvor lenge skal personopplysningene lagres?
- ❖ Er applikasjonen rettet mot barn?
- ❖ Hvor lett er det for brukeren å slette personopplysningene eller brukerkonti?

- Artikkelen er en utvidelse av dagens regelverk - § 42 pkt 6
- Datatilsynet skal oppmuntre til utarbeidelse av normer, for å sikre effektiv etterlevelse av forordningen, særlig mht konkrete karakteristikk av behandlinger i ulike sektorer og av særlige behov for mikro, små og mellomstore virksomheter.
- I artikkel 40 (2) nevnes det eksempler på hva som kan spesifiseres i en norm, som blant annet:
 - Rettferdig og åpen behandling, innsamling av personopplysninger, pseudonymisering, informasjon, varsling av avvik, overføring til tredjeland m.v.

- Disse må ha ombud:

- Alle offentlige virksomheter (unntatt domstoler)
- Virksomheter som har som kjerneaktivitet å gjøre følgende i stor skala:
 - regelmessig og systematisk overvåke personer
 - behandle sensitive personopplysninger eller opplysninger om straffbare forhold

Oversikt over behandlingsaktiviteter – art. 30

- Kontaktinformasjon til behandlingsansvarlig
- Formål
- Kategorier av registrerte og personopplysninger
- Kategorier av mottakere
- Evt. overføringer til tredjeland eller internasjonale organisasjoner, og dokumentasjon på tilstrekkelig beskyttelse
- Slettefrister
- Sikkerhetstiltak

Databehandlere skal ha tilsvarende oversikt over det de gjør på vegne av ulike behandlingsansvarlige

Eksempler:

Politiske parti

Bruk av minnepenn

Tyveri av bærbar PC

Sykehus – sladding av dokument

Kommuner

Ungdommer ved storsenter

Logglister – sykehus/bank

Kiosk på Sørlandet

Sykepleiers taushetsplikt

Oppsigelse av trener

Sikkerhetsbrudd (art. 4 (12)):

«brudd på personopplysningssikkerheten» - er et brudd på sikkerheten som fører til utilsiktet eller ulovlig tilintetgjøring, tap, endring, ulovlig spredning av eller tilgang til personopplysninger som er overført, lagret eller på annen måte behandlet

Dette omhandler mer enn dagens § 2-6 tredje ledd:

«uautorisert utlevering av personopplysninger som krever konfidensialitet»

Alle må kunne oppfylle borgernes nye rettigheter

- Retten til å bli glemt
- Rett til at personopplysninger begrenses
- Systemer må oppfylle krav til dataportabilitet
- Strengere regler for automatiserte avgjørelser
- Håndtere henvendelser fra borgere innen 1 måned

Når er dere compliant med GDPR

Strategier for etterlevelse av regelverket for å bli compliant

1. Sett dere inn i regelverket og få **oversikt** over hvilke personopplysninger dere behandler
2. Gjennomgå alle **personvernerklæringer**
3. Sørg for at dere kan oppfylle **de nye rettighetene** (dataportabilitet, retten til å si nei til profilering etc.)
4. Planlegg hvordan dere skal håndtere **innsynsbegjæringer, sletting av data** etc.
5. Gjennomgå **behandlingsgrunnlagene** dere benytter. Tilfredsstiller de GDPR?
6. Gjennomgå hvordan dere innhenter **samtykke**. Er det «frivillig» og kan det trekkes tilbake?
7. Ha god informasjonssikkerhet – **risikovurdering**
8. Hvilke **personvernkonsekvenser** er det
9. Rutiner for **avvikshåndtering**. Det blir krav om å rapportere alle avvik til Datatilsynet
10. Implementer personvern **i hjertet av alle nye prosjekt** (innebygd personvern + DPIA)
11. Skaff dere **personvernombud**
12. Lag **atferdsnormer**